

Aan

De Voorzitter van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
18 februari 2008		OI/O / 8010956	

Onderwerp

Kamervragen lid Van der Burg (VVD) over verlichting en modernisering statistiek

Hierbij zend ik u de beantwoording van de vragen van het lid Van der Burg (VVD) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over verlichting en modernisering van statistiek. (Ingezonden 10 januari 2008, nr. 2070808100).

1.

Wanneer wordt de enquête 'werkgelegenheid en lonen' voor ondernemers geschrapt? Deelt u de mening dat dit zo snel mogelijk zou moeten zijn?¹

Antwoord

Zoals in mijn brief aan de Kamer van 15 oktober 2007 is gemeld, worden de ondernemers sinds medio 2006 niet meer benaderd voor de Enquête Werkgelegenheid en lonen (EWL). Het CBS maakt sinds het derde kwartaal van 2006 gebruik van gegevens uit de loonaangifteketen. De EWL is dus al geschrapt.

2.

Wat levert deelname van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) aan het Nederlandse Taxonomie project (NTP) nu exact op aan administratieve lastenverlichting per 1 januari 2008?²

3.

Welke opgaven en bijbehorende gegevens zijn op 1 januari 2008 daadwerkelijk, dus op basis van feitelijke gegevensstromen, via het NTP bij het CBS, desnoods via de Kamer van Koophandel (KvK) of de Belastingdienst aangeleverd?

¹ Kamerstuk 29 515, nr. 218, blz. 3 en nr. 195 (motie-Van der Burg).

² Zie noot 1.

Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax
Bezuidenhoutseweg 30	(070) 379 6794	(070) 379 7527
Hoofdkantoor	Telefoon 070-379 6106	Behandeld door
Bezuidenhoutseweg 30	Telefax 070-379 6154	R.K.Salomons
Postbus 20101	Email f.heemskerk@minez.nl	
2500 EC 's-Gravenhage	Website www.minez.nl	Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

4.

Welke administratieve lastenverlichting levert dit op voor alle bedrijven tezamen en per sector, branche en grootteklasse?

Antwoord op 2, 3 en 4

Er waren op 1 januari 2008 nog geen opgaven gebaseerd op de Nederlandse Taxonomie en XBRL bij het CBS binnengekomen. Er is dus nog geen daadwerkelijke administratieve lastenverlichting gerealiseerd voor wat betreft gecombineerde aanlevering. Wel was er mogelijk al enige AL reductie omdat de gebruikte begrippen inmiddels op elkaar zijn afgestemd, wat het opstellen van de individuele rapportages eenvoudiger maakt. De randvoorwaarden voor gecombineerde opgave zijn al gerealiseerd: beschikbaarheid van de Nederlandse Taxonomie, infrastructurele voorzieningen aan overheidszijde en de aansluiting van het CBS.

De uiteindelijke AL reductie is afhankelijk van het gebruik van NTP/XBRL door ondernemers. Om het gebruik te bevorderen is er in 2006 een convenant gesloten tussen een eerste groep van betrokken organisaties. Ondertekenaars van het eerste uur waren naast de ministers van Justitie, Financiën, BVK en de staatssecretaris van EZ, ook 41 organisaties van intermediairs (accountants- en/of fiscaaladvieskantoren), softwareleveranciers en koepels. Het convenant heeft een looptijd tot 9 juni 2011. Gedurende de gehele looptijd kunnen ook andere marktpartijen zich alsnog aansluiten bij het convenant. Hiervan wordt regelmatig gebruik gemaakt waardoor er op dit moment 86 convenantpartijen zijn. Op 5 april 2007 hebben ook werkgeversorganisaties VNO-NCW en MKB Nederland het convenant ondertekend.

Om het gebruik een extra impuls te geven heeft NTP eind 2007 met de bij het convenant aangesloten intermediairs nadere afspraken gemaakt over het aansluiten op de XBRL-procesinfrastructuur, het gebruik van de Nederlandse Taxonomie en de te leveren aantallen verantwoordingen over 2008. Deze afspraken worden thans door de intermediairs uitgevoerd en stap voor stap worden verantwoordingen aan de procesinfrastructuur aangeboden, inclusief gegevens bestemd voor statistiek.

Het reductiepotentieel voor het CBS is niet afzonderlijk begroot. De administratieve lastenverlichting voor ondernemers ontstaat door synergievoordeel (één gegevensset voor meervoudige overheidsuitvraag). In die zin draagt het CBS bij aan de totale administratieve lastenverlichting van €350 miljoen.

Voor meer informatie over de stand van zaken rond NTP/XBRL verwijs ik naar de Update over voortgang NTP/XBRL, die op 17 januari 2008 naar uw Kamer is gestuurd als bijlage bij de brief in reactie op een aantal moties (29 515 nr. 226).

5.

Waarom is het nodig om naast de omzetgegevens die ondernemingen aan de Belastingdienst leveren, nog extra vragen over omzetten per maand en per kwartaal via enquêtes te stellen? Wat is precies de meerwaarde van de gegevens en de betrouwbaarheid die via de extra uitvraag gerealiseerd worden? Waarom kan dit niet op een andere wijze verkregen worden?³

Antwoord

Het CBS onderzoekt voortdurend hoe het bedrijfsleven kan worden ontlast, zonder dat de kwaliteit van de Europees voorgeschreven statistische informatie daaronder lijdt. In dit verband wordt bezien of het (deels) met nieuwe methodes mogelijk is om maandelijks enquêtes door BTW-informatie te vervangen. Overigens zal een deel van de informatie via zo efficiënt mogelijke enquêtering verkregen moeten worden. In het grootbedrijf en in enkele segmenten van het midden- en kleinbedrijf zal een CBS-enquête over omzetten per maand en kwartaal noodzakelijk blijven.

Dit heeft drie redenen:

1. het verschil tussen fiscale eenheden van de belastingdienst en de bedrijfseenheden van het CBS op economische grondslag voor de Europese statistiek;
2. verschillen in de definitie van omzet;
3. verschillen in frequentie.

Ad 1.

Het innen van belastingen stelt andere eisen aan informatie dan een statistische beschrijving van de economie. Er treden daardoor verschillen op tussen bedrijven als fiscale eenheden in de BTW-registratie en de indeling van bedrijven op economische grondslag voor de Europese statistiek. De koppeling van fiscale gegevens met de CBS-bedrijfseenheid is hier vaak onmogelijk, waardoor enquêtering noodzakelijk is.

De Belastingdienst kan verschillende bedrijven die een juridische samenhang hebben, samenvoegen tot een 'fiscale eenheid omzetbelasting', om de afhandeling van BTW-aangiften te vergemakkelijken. De Belastingdienst houdt hierbij minder rekening met de afzonderlijke economische activiteiten dan het CBS. Binnen de statistiek is de bedrijfseenheid juist geïntroduceerd om die afzonderlijke zelfstandige eenheden te beschrijven. Ter illustratie: voor de Belastingdienst is een fiscale eenheid omzetbelasting mogelijk tussen een slachterij, een groothandel in vlees en een slagerij. Het zijn opeenvolgende schakels in een bedrijfskolom. Binnen statistische beschrijvingen is deze samenvoeging niet mogelijk omdat de bedrijfseenheden ieder afzonderlijk beschreven dienen te worden in het economische proces, respectievelijk als zelfstandige productie-eenheid, zelfstandige groothandel en zelfstandige detailhandel.

³ Kamerstuk 29 515, nr. 218, blz. 4.

Ad 2.

De omzet die in de BTW-registratie wordt gemeten, sluit niet altijd aan bij het Europese omzetbegrip dat het CBS bij de kortlopende statistieken moet meten. Delen van de omzet die het CBS moet meten, komen niet in de Nederlandse BTW-registratie voor omdat de prestatie die met de omzet samenhangt, niet in Nederland is belast.

Enkele voorbeelden ter illustratie: de omzet in de statistieken van het CBS heeft betrekking op alle activiteiten die zijn verricht door in Nederland gevestigde ondernemingen. Deze omzet kan ook betrekking hebben op de levering van goederen en diensten aan buitenlandse opdrachtgevers. Bij personenvervoer is de vervoersprestatie over buitenlandse trajecten niet in de Nederlandse BTW heffing betrokken. In de productie- en kwartaalstatistieken van het CBS moeten de omzetten uit deze activiteiten volledig worden gemeten. Een tweede voorbeeld is de handel in gebruikte goederen: de BTW wordt hier niet berekend over de omzet, maar over de marge tussen inkoop- en verkoopprijs. Hier moet het CBS dus zelf de omzet meten.

Ad 3.

De statistische gegevens dienen maandelijks aan Europa te worden verstrekt, terwijl fiscale gegevens vaak alleen per kwartaal of per jaar beschikbaar komen. Ook hierom is eigen uitvraag door het CBS noodzakelijk.

6.

Welke gegevens kan en moet een onderneming in dat geval via een enquête extra aanleveren? Hoe betrouwbaar zijn deze gegevens?

Antwoord

In de industrie, bouw en de uitzendbranche worden naast omzet ook andere variabelen gevraagd, bijvoorbeeld waarde ontvangen orders, verdeling van de omzet naar hoofd- en nevenactiviteit en gewerkte uren van uitzendpersoneel. Deze variabelen worden gevraagd omdat er Europese statistische verplichtingen liggen. In deze branches kan de enquêtering dus pas worden opgeheven wanneer naast de omzet ook voor de aanvullende variabelen een alternatieve methode is gevonden. De respons op de enquête is voldoende groot voor betrouwbare informatie.

7.

Waarom wordt er, als deze uitvraag via een enquête zo essentieel is, nu uitgezocht of het mogelijk is om de maandelijkse omzetstatistieken per 2009 te laten vervallen en te baseren op zo nauwkeurig mogelijke ramingen op basis van de BTW-gegevens van de ondernemingen?

Antwoord

Het CBS onderzoekt voortdurend hoe het bedrijfsleven kan worden ontlast, zonder dat de kwaliteit van de (Europees voorgeschreven) statistische informatie daaronder lijdt. Soms

maken nieuwe methodes en technieken reducties mogelijk die niet eerder gerealiseerd konden worden. Zie verder antwoord vraag 5.

8.

Voor welke groepen dan wel categorieën MKB-bedrijven kan dit wel en voor welke niet? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord

Uit verder onderzoek moet blijken voor welke groepen MKB-bedrijven ramingen op basis van BTW-gegevens mogelijk zal zijn. Zie voorts antwoord vraag 5.

9.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot het realiseren van één conjunctuurenquête in plaats van twee afzonderlijke enquêtes door het CBS en de KvK? Wanneer treedt deze maatregel in werking? Deelt u de mening dat dit zo spoedig mogelijk zou moeten gebeuren?⁴

Antwoord

In 2007 hebben het CBS, de KvK Nederland, VNO-NCW, MKB-Nederland en het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid plannen ontwikkeld voor de totstandkoming van één gezamenlijke conjunctuurenquête. Met het afsluiten van een convenant tussen betrokken partijen in december 2007 is het project van start gegaan. In het convenant is neergelegd dat de verschillende conjunctuurenquêtes (waaronder de ERBO-enquête) worden samengevoegd tot één gezamenlijke kwartaalvragenlijst op basis van de EU-vereisten. Voor de bouwnijverheid is ook het EIB bij het project betrokken. De enquêtering wordt geconcentreerd bij het CBS en (voor de bouwnijverheid) bij het EIB, de verwerking wordt door het CBS verzorgd. Door deze vergaande samenwerking zal een vermindering van de totale enquêtedruk worden bereikt van 25%, ondanks een lichte toename van de gemeten enquêtedruk bij het CBS. Naast deze absolute daling van de administratieve lasten wordt ook de irritatie verminderd: de betrokken respondenten krijgen voortaan nog maar één vragenlijst namens alle samenwerkingspartners. De eerste resultaten worden rond de jaarwisseling 2008/2009 gepubliceerd, de eigen enquêtering door KvK, VNO-NCW en MKB Nederland is dan stopgezet.

10.

Is het onderzoek naar de mogelijkheden om de gevraagde statistiekvakantie van drie jaar voor MKB-ondernemingen met minder dan 10 werknemers in te voeren, reeds afgerond? Zo ja, wanneer worden de resultaten naar de Kamer gestuurd? Zo neen, wanneer verwacht u dat dit onderzoek zal worden afgerond?⁵

⁴ Zie noot 3.

⁵ Zie noot 3.

11.
Voor welke sectoren en branches is voor ondernemingen met minder dan 10 werknemers een volledige statistiekvakantie van 3 jaar mogelijk?

12.
Voor welke sectoren en branches is dit niet mogelijk en waarom niet?

13.
Indien een volledige statistiekvakantie van 3 jaar niet mogelijk is voor bepaalde sectoren en branches, wat is dan wel mogelijk?

Antwoord op 10 t/m 13

Het onderzoek naar de enquêtevakantie wordt in de eerste helft van 2008 afgerond en daarna geïmplementeerd in de systemen van het CBS. Het CBS zal voor een tweetal grote enquêtes - de Productiestatistiek en de Statistiek Investerings - een enquêtevakantie invoeren voor ondernemingen met minder dan 10 werknemers met de intentie deze te beginnen over het verslagjaar 2007. Een volledige gegarandeerde statistiekvakantie van 3 jaar is voor geen enkele sector mogelijk. Voor de meeste sectoren kan voor bovengenoemde statistieken wel een garantie gegeven worden voor één jaar: een bedrijf dat vorig jaar benaderd is voor een van beide enquêtes wordt daarna voor minimaal een jaar uitgesloten voor beide enquêtes. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat meer dan 95% van de kleine bedrijven die de doelgroep vormen voor deze enquêtes in aanmerking komt voor een enquêtevakantie. Vanwege verplichtingen in Europees verband en kwaliteitseisen kan deze garantie echter niet aan ieder bedrijf gegeven worden. Binnen branches met weinig (kleine) bedrijven is het namelijk niet goed mogelijk een enquêtevakantie in te voeren. Om een acceptabele betrouwbaarheid van de data te verkrijgen, moet jaarlijks een minimum aantal bedrijven benaderd worden. Het aantal bedrijven binnen bijvoorbeeld de milieudienstverlening, recyclingbedrijven, fabrikanten van glas, aardewerk, cement-, kalk- en gipsproducten, fabrikanten van kantoormachines en computers, lederwarenfabrikanten, hoveniers en dienstverleners in de landbouw is dermate gering, dat zij naar verhouding vaak in de steekproef moeten vallen.

14.
Heeft het CBS de enquêteformulieren, elektronisch en op papier, qua taal en structuur al zodanig laten analyseren en aanpassen dat deze voor 95% van de Nederlanders begrijpelijk zijn? Zo ja, geldt dit voor alle formulieren? Zo nee, voor welke formulieren is dit niet gebeurd en waarom niet?⁶

Antwoord

Nee. Er is nog geen betrouwbaar kwantitatief hulpmiddel beschikbaar waarmee het percentage begrijpelijkheid van een formulier gemeten kan worden.

⁶ Kamerstuk 29 515, nr. 218, blz. 5.

Ook zijn er bij het CBS geen klachten binnengekomen over de begrijpelijkheid van formulieren. Dat neemt niet weg dat formulieren begrijpelijker kunnen worden opgesteld. Het CBS heeft hier ruime ervaring mee. Een belangrijk onderdeel van de methodiek is het testen van een formulier m.b.v. testpersonen. Dit is geen kwantitatieve meting van de begrijpelijkheid, maar hierbij wordt wel systematisch onderzocht welke problemen de testpersonen ervaren bij het invullen. De formulieren en aanbiedingsbrieven van een van de grootste enquêtes, de Productiestatistiek, zijn op deze manier recent verder verbeterd. Het betreft het elektronische en papieren formulier, de aanbiedingsbrief en herinneringsbrieven. Verder zijn brieven en formulieren voor de Maand- en Kwartaalstatistieken en de Bedrijfstelling verbeterd. Ook standaardbrieven ter beantwoording van veel gestelde vragen van bedrijven, zoals het verzoek om uitstel, en het verzoek om assistentie zijn verbeterd. Bij de aanpassing van deze communicatiemiddelen is gebruik gemaakt van een onafhankelijke communicatieadviseur. In 2008 wordt hieraan verder gewerkt.

Voor de Statistiek Internationale handel in goederen (Intrastat) vindt de berichtgeving vrijwel geheel elektronisch plaats, meestal door gebruikmaking van door het CBS ontwikkelde IRIS-software. Ook deze programmatuur is, qua begrijpelijkheid, in de afgelopen jaren aangepast aan de wensen van berichtgevers, voor zover de richtlijnen van de EU ter zake van de vraagstelling toelaten. Momenteel wordt verder gewerkt aan het vervangen van papieren formulieren door elektronische, waarbij ook de aspecten leesbaarheid en begrijpelijkheid voortdurend aan de orde zijn.

De begrijpelijkheid van zijn formulieren is voor het CBS altijd belangrijk is geweest. Het CBS wordt op dit terrein als expert gezien. In dit kader kan worden gemeld dat het CBS zijn expertise ter beschikking heeft gesteld van het project Begrijpelijke Formulieren (Min.BZK: www.begrijpelijkeformulieren.nl). Het CBS heeft een Workshop Begrijpelijke Formulieren voor formulierenmakers van de overheid opgezet en gepresenteerd. Ook heeft het CBS zitting in de Adviesraad Begrijpelijke Formulieren en van daaruit meegewerkt aan het formuleren van normen voor begrijpelijke formulieren.

15.

Voor welke branches heeft het CBS de pilots om informatie terug te koppelen, uitgebreid? Gaat het CBS de pilots uitbreiden in 2008? Zo ja, voor welke enquêtes gaat het CBS dit precies doen?⁷

Antwoord

In 2007 heeft het CBS de pilot voor het snel terugleveren van informatie in de vorm van een mailing (de "CBS-Bedrijfsbarometer") op basis van bedrijfsopgaven voor de Maand-

⁷ Zie noot 6.

en Kwartaalstatistieken, afgerond. Deze pilot is uitgevoerd bij de horeca- en uitzendbranche. Vanwege de positieve reacties van de bedrijven wordt in 2008 verder gegaan met voorlopig twee extra branches: de industrie met meer dan 6 000 bedrijven in de steekproef en de zakelijke dienstverlening met rond 10 000 steekproefbedrijven. Het is nog niet bekend of en zo ja bij welke branches de pilot in 2008 verder wordt uitgebreid, naast de reeds genoemde industrie en zakelijke dienstverlening. De CBS-bedrijfsbarometer wordt momenteel nog op papier uitgestuurd. Veel bedrijven hebben verzocht een elektronische versie hiervan te mogen ontvangen. In 2008 zal dan ook een elektronische versie van de mailing worden ontwikkeld.

(w.g.) drs. F. Heemskerk